

**6713 SAYILI KOLLUK GÖZETİM KOMİSYONU KURULMASI HAKKINDA KANUNUN
UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK**

**Cumhurbaşkanı Kararının Tarihi : 6/8/2019 Sayısı : 1401
Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi : 7/8/2019 Sayısı : 30855**

**BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kolluk şikâyet sisteminin daha etkili ve hızlı işlemlerini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek üzere kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idari merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemler ile kolluk görevlileri hakkındaki memnuniyet bildirimlerinin merkezi bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla kurulan Komisyonun sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi ve merkezi kayıt sisteminin işleyişi, Kanunun 4 üncü ve 8 inci maddelerinde verilen görevleri yürütmek üzere Kurul Başkanlığınca tahsis edilecek müfettişlerin belirlenmesi, görevlendirilme yöntemi ve hizmet içi eğitimleri ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili olarak idari merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 3/5/2016 tarihli ve 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Araştırma: İhbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olup olmadığı, ilgili olduğu kişi veya olayların belirtilip belirtilmediği, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanıp dayanmadığı, dilekçe sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ise Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının, yabancı uyruklu ise varsa pasaport numarası ve yabancı kimlik numarası veya diğer tanıtıcı bilgilerin doğru olarak bildirilip bildirilmediği; dilekçe sahibinin adı, soyadı, imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası belirtilmediği veya bunların doğru olmadığı hallerde iddiaların sıhhatinin şüpheye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulup konulmadığı hususlarını tespit etmek amacıyla yapılan çalışmaları,

b) Bağlı kuruluşlar: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığını,

c) Bağlı kuruluşların en üst amiri: İlgisine göre Emniyet Genel Müdürünü, Jandarma Genel Komutanını ve Sahil Güvenlik Komutanını,

ç) Bakan: İçişleri Bakanını,

d) Bakan Yardımcısı: Kolluk Gözetim Komisyonu Başkanlığı görevi uhdesine verilen Bakan Yardımcısını,

e) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,

f) Başkan: Kolluk Gözetim Komisyonu Başkanını,

g) Denetim: Kolluk şikâyet sisteminin işleyişi ile ilgili olarak mülki makamlar ve kolluk kuruluşlarınca yapılan iş ve işlemlerin kalitesini, verimini ve etkinliğini, hukuka uygunluğunu tespit etmek, sistemin işleyişinde hizmet standartlarının iyileştirilmesini sağlamak, bu kapsamda amirleri işbaşında değerlendirmek amacıyla haberli veya habersiz olarak yapılan faaliyetleri,

ğ) Disiplin soruşturması: Kolluk görevlilerinin disiplin hukukundan doğan sorumluluklarının saptanması amacıyla disiplin amirleri tarafından yapılan veya yaptırılan araştırma ve inceleme faaliyetini,

h) Elektronik imza: Herhangi bir elektronik veriye eklenen ve bu veri ile mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan bir elektronik veriyi,

ı) Hukuka aykırı eylem: Kolluk görevlilerinin; Anayasa ve kanunlar ile yönetmelik, tebliğ, genelge ve diğer düzenleyici metinlerle belirlenmiş kurallara ya da amirlerince usulünce verilmiş yazılı ve sözlü emirlere aykırı olan ve ceza, disiplin ve/veya tazmin hukuku bakımından sorumluluk gerektiren icrai veya ihmali eylemleri,

i) İhbar: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, herhangi bir kişi tarafından yetkili mercilere bildirilmesini,

j) İhbarcı: İhbar yapan gerçek ve tüzel kişileri,

k) İnceleme ve araştırma: Kolluk şikâyet sisteminin işleyişine dair ilke ve hizmet standartlarının tespit edilmesi, kolluk şikâyet sistemi ile merkezi kayıt sisteminin etkin bir şekilde işlemesi ve geliştirilmesi, kolluk görevlilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi, kolluk hizmetlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi, kolluk etik ilkelerinin etkin bir şekilde uygulanması, kolluk şikâyet sistemine kamuoyunun duyduğu güvenin ölçülmesini ve halkın sisteme ilişkin görüş ve düşüncelerinin değerlendirilmesi, kolluğun hizmet içi eğitim programlarıyla ilgili önerilerde bulunulması, görev alanına giren konularla ilgili mevzuat düzenlemeleri konularında Komisyonun görüşmelerine esas olmak üzere yapılan çalışmaları,

l) Kanun: 3/5/2016 tarihli ve 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanunu,

m) Katalog suçlar: 6713 sayılı Kanununun 8 inci maddesinde belirtilen kolluk görevlilerince işlendiği iddia edilen veya doğrudan öğrenilen; öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçları,

n) Kolluk: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren personel ve görevlileri,

o) Kolluk şikâyet sistemi: Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idari merciler tarafından yapılan iş ve işlemler ile uygulamaların bütünü,

ö) Komisyon: Kolluk Gözetim Komisyonunu,

p) Kurul: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulunu,

r) Kurul Başkan Yardımcısı: Komisyonun sekretarya hizmetlerinin sevk ve idaresinde Kurul Başkanına yardımcı olmak üzere Kurul Başkanının önerisi ve Başkanın teklifi üzerine Bakan onayı ile görevlendirilen en az beş yıllık mesleki kıdeme sahip mülkiye başmüfettişini,

s) Kurul Başkanı: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanını,

ş) Memnuniyet bildirim: Kişilerin kolluk görevlilerinin hizmet ve faaliyetleri ile tutum ve davranışlarına ilişkin beğeni ve takdirlerini beyan etmelerini,

t) Merkezi kayıt sistemi: Kolluk Gözetim Komisyonu ile bağılı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idari mercilerce yürütölen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak gerekli bilgilerin elektronik ortamda kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla oluşturulan veri tabanını,

u) Muhakkik: Araştırma, ön inceleme, disiplin soruşturması, inceleme ve soruşturma yapmakla görevlendirilen, mülki idare amiri hizmetleri sınıfı ve/veya soruşturma yapılan kolluk görevlisinin ilgisine göre emniyet hizmetleri, jandarma hizmetleri ve sahil güvenlik hizmetleri sınıfından üstü konumunda olan denetim elemanı haricindeki görevlilerini,

ü) Müfettiş: Mülkiye başmüfettişi ve mülkiye müfettişini,

v) Müfettişler grubu: Kanunun 4 üncü ve 8 inci maddeleri hükümleri çerçevesinde verilecek görevleri yürütmek üzere, en az üç yıl mesleki kıdeme sahip mülkiye müfettişleri arasından, Kurul Başkanının önerisi ve Bakanın onayı ile belirlenen müfettişler grubunu,

y) Mülki idare amirlikleri: Valilik ve kaymakamlıkları,

z) Ön inceleme: 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince, kolluk görevlilerinin aynı Kanun kapsamındaki suçlar bakımından sorumluluklarının saptanmasına yönelik olarak; soruşturma izni vermeye yetkili merci, mülkiye müfettişi veya bağılı kuruluşların müfettişleri, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfındaki görevliler ya da kolluk görevlilerinin diğer üstleri tarafından 4483 sayılı Kanun ve 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre yapılan işlemleri,

aa) Sekreteryaya: Kolluk Gözetim Komisyonu sekreteryasını,

bb) Soruşturma: 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 19 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kolluk görevlilerinin aynı Kanun kapsamındaki suçlar bakımından sorumluluklarının saptanmasına yönelik olarak müfettiş ve muhakkiklerce yapılan işlem ve faaliyetleri,

cc) Şikâyet: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, bunlardan zarar gören veya mağdur olanlar ya da bunların avukatı ya da kanunî temsilcileri veya ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları tarafından, yetkili mercilere bildirilmesini,

çç) Şikâyetçi: Şikâyet başvurusu yapan gerçek ve tüzel kişileri veya bunların kanuni temsilci ya da vekillerini,

dd) Teftiş: Komisyonun önerisi üzerine Bakanın onayıyla; kayıt ve belgeler üzerinde yapılan kolluk şikâyet sisteminin işleyişiyle ilgili konularda mülki makamlar ve kolluk kuruluşlarınca yapılan iş ve işlemlerin, hukuka ve usule uygun olup olmadığının tespit edilmesi ile bu konularla ilgili faaliyetlerin daha etkili, verimli ve ekonomik olarak yürütülmesine yönelik çalışmaları,

ee) Taşra teşkilatı: Bağılı kuruluşların, doğrudan merkeze bağılı olanlar hariç olmak üzere, il, ilçe ve bölge teşkilatlarını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Temel ilkeler

MADDE 4- (1) Kolluk şikâyet sistemine ilişkin olarak yürütölen bütün iş ve işlemler uzmanlaşma, şeffaflık, hesap verebilirlik, zamanlılık, katılımcılık ile bağımsızlık ve tarafsızlık ilkelerine uygun olarak yerine getirilir.

(2) Bu ilkeler aşağıdaki esasları içerir:

a) Uzmanlaşma ilkesi: Kolluk görevlileri hakkındaki ön inceleme/disiplin soruşturmalarının uzmanlaşmış personel tarafından yerine getirilmesi, bunu teminen ilgili personelin düzenli olarak hizmet içi eğitime tabi tutulmasıdır.

b) Şeffaflık ilkesi: Soruşturmanın güvenliğine halel getirilmemesi şartı ile kolluk görevlileri hakkında ihbar ve şikâyetlere ilişkin yürütülen idari soruşturmaların safahatı hakkında tarafların düzenli olarak bilgilendirilmesidir.

c) Hesap verebilirlik ilkesi: Kolluğun eylemlerinden, ihmallerinden ve verdiği emirlerden şahsen sorumlu ve sıralı amirleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı daima hesap verebilir olmasıdır.

ç) Zamanlılık ilkesi: İhbar ve şikâyetlere ilişkin yürütülen işlemlerin geciktirilmeksizin, süresi içerisinde yerine getirilmesidir.

d) Katılımcılık ilkesi: Kolluk şikâyet sistemine kamuoyunun duyduğu güveni ölçmek ve halkın sisteme ilişkin görüş ve düşüncelerinden faydalanmak amacıyla konu ile ilgili sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içerisinde bulunulmasıdır.

e) Bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesi: Komisyonun görevlerini kendi yetki ve sorumluluğu altında bağımsız ve tarafsız olarak yerine getirmesi; kolluk şikâyetlerine ilişkin olarak araştırma, soruşturma veya ön inceleme yapmakla görevlendirilen müfettişler grubunda yer alan müfettişler ile bu amaçla görevlendirilen diğer personelin, görevlerini adil, yansız ve bağımsız şekilde icra etmesidir.

İKİNCİ KISIM

Komisyon, Sekreteryaya ve Müfettişler Grubu

BİRİNCİ BÖLÜM

Komisyon

Komisyonun kuruluşu ve hukuki yapısı

MADDE 5- (1) Komisyon, Bakanlık bünyesinde sürekli kurul olarak teşekkül ettirilmiştir.

(2) Komisyon, Kanunla ve ilgili diğer mevzuatla kendisine verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır.

(3) Hiçbir organ, makam, merci veya kişi Komisyon kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Komisyonun teşekkülü

MADDE 6- (1) Komisyon, Kanun kapsamındaki konularda her türlü kararı almak ve uygulamak üzere; Bakan Yardımcısının başkanlığında, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkanı, Kurul Başkanı, Bakanlık Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü, üniversitelerin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri ile baro başkanı seçilme yeterliğine sahip serbest avukatlar arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek birer üyeden oluşur.

(2) Öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin, seçilmelerinden önceki son beş yıl içinde herhangi bir siyasî partiyle üyelik veya başka türde bir görev ilişkilerinin bulunmaması şarttır.

(3) Süresi dolan üyeler, aynı usulle yeniden seçilebilir.

(4) Başkanın izin, hastalık veya başka bir nedenle görevde bulunmadığı hâllerde Kurul Başkanı, Başkana vekâlet eder.

(5) Seçimle gelen üyeler dışındaki Komisyon üyelerinin izin, hastalık veya başka bir nedenle görevde bulunmadığı ya da Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen unvandaki kadroların boş olması durumunda, bu görevlere vekâlet eden kişiler üyelik görevini yerine getirir.

Komisyon üyelerinin teminatları

MADDE 7- (1) Komisyon üyeliklerine öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin görev süresi dört yıl olup bu üyelerin görevlerine Kanunda belirtilen haller dışında son verilemez.

(2) Üyelerin, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş göremez hâle gelmeleri veya görevlendirmeye ilişkin şartları kaybetmeleri ya da seçilmeleri sırasında bu şartları taşımadıklarının daha sonra tespit edilmesi hâlinde, görevlendirildikleri usule göre süreleri dolmadan görevlerinden alınrlar. Sıhhi yetersizlik durumlarının sağlık kurulu raporu ile belgelendirilmesi şarttır.

(3) Bu maddede belirtilen nedenlerle veya başka herhangi bir neden ile boşalan üyelikler için ilgisine göre 6 ncı maddede belirtilen usule göre en geç bir ay içinde yeni görevlendirme yapılır. Bu şekilde görevlendirilen üyeler, yerine görevlendirildikleri üyenin görev süresini tamamlar.

(4) Seçimle gelen üyelerin Komisyondaki görevlerinden doğan suçlarından dolayı, özel kanunlarındaki hükümler uygulanır.

Başkanın görevleri

MADDE 8- (1) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Komisyonun uyumlu, verimli ve düzenli biçimde çalışmasını sağlamak.
- b) Komisyon toplantılarının gündemini belirlemek, Komisyonu toplantıya çağırarak ve toplantılara başkanlık etmek.
- c) Kurul Başkanının önerisi üzerine Kurul Başkanına yardımcı olmak üzere en az beş yıllık meslekî kıdeme sahip bir mülkiye başmüfettişini teklif etmek.
- ç) Komisyon kararlarının uygulanmasını takip etmek.
- d) Kanun ve ilgili mevzuattan doğan diğer görevleri yapmak.

Kurul Başkanının görevleri

MADDE 9- (1) Kurul Başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Komisyonun sekretarya hizmetlerini sevk ve idare etmek, bu hizmetlerin uyumlu, verimli ve düzenli biçimde yürütülmesini sağlamak.
- b) Komisyon Başkanına, Kurul Başkan Yardımcısı olarak görevlendirilecek mülkiye başmüfettişini önermek.
- c) Kanunun 4 üncü ve 8 inci maddeleri hükümleri çerçevesinde verilen görevleri yürütmek üzere tahsis edilecek mülkiye müfettişlerini önermek.
- ç) Komisyon kararlarının yerine getirilmesini sağlamak.
- d) Kanunla Kurul Başkanlığına verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kurul Başkan Yardımcısının görevleri

MADDE 10- (1) Kurul Başkan Yardımcısının görevleri şunlardır:

- a) Komisyonun sekretarya hizmetlerinin sevk ve idare edilmesinde, Kurul Başkanlığına havale edilen Komisyon kararlarının yerine getirilmesinde, Kurul Başkanlığına verilen görevlerin yerine getirilmesinde, Kurul Başkanına yardımcı olmak.
- b) Müfettişler tarafından hazırlanan raporlarda, kanun, yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemlere aykırılıklar, yanlışlıklar ve eksiklikler varsa, eksiklikleri tamamlamak, yanlışlıkları düzeltmek.
- c) Raporların mercilerine gönderilmesine ilişkin işlemleri yürütmek.
- ç) Teftiş ve denetim programlarının hazırlanmasında Kurul Başkanı tarafından verilecek talimatları yerine getirmek.

(2) Kurul Başkan Yardımcısına zorunluluk olmadıkça teftiş, denetleme, inceleme ve soruşturma görevleri verilmez.

(3) Kurul Başkan Yardımcısı, Kurulun diğer Başkan Yardımcılarıyla aynı hak ve yetkileri haizdir.